

v deželnem zboru zbranih magnatov in zastopnikov Mojega kraljestva ogerskega bom po natanjčnem prevdanku Vam kmali poslal.“

Do danes (20. t. m.) še ni znano, kaj bo Njih Veličanstvo Ogrom odgovorilo. Toliko več pa ugibuje sedaj vse, kakošen bo ta odgovor, zakaj od njega zavisí osoda prihodnjega časa. Dunajski centralistični časnikarji zlasti „Presse“ in „Ostd. P.“ so že za gotovo vediti hotli, da bode cesar deželni zbor ogerski razpustil in se s posebnim slovesnim razglasom obernal do narodov pod ogersko krono zedinjenih. Al poslednje dni so ti modrijani preklicali prezkodaj skovano novico in sami rekli, da se še nič gotovega ne vé. In taka je tudi. Cesar so poklicali v posvet tudi svojo rodbino ter tudi to hočejo zaslišati, kaj ona misli, preden rečejo zadnjo besedo. Zakaj deželni zbor razpustiti, to je lahko; al kaj pa potem? Po ustavnih postavah se mora kmali nov zbor sklicati; al tehtno vprašanje je: ali ne bojo spet ravno tisti domoljubni možje v zbor izvoljeni, ki so bili sedaj? Tajiti se nikakor ne dá, da se deželna zbor na Ogorskem in Hervaškem upirata na stare, jim zagotovljene pravice; kako pa te pravice zediniti z obstojem edine Avstrije, to je vprašanje, za katero tukaj gré, in katero modro rešiti je treba dosti več zrele politike, kakor jo „Presse“ in drugi centralistični prenapeteži imajo, ki bi radi, da bi po njih nemški pišalki plesali vsi narodi Avstrije. Kakor tedaj noben politikar ne more tajiti starih pravic Ogorske in Hervaške, tako pa tudi ne more zamolčati, da sta deželna zbor v Pestu in Zagrebu o tem napak rekla, da ne Ogorsko ne Hervaško nima ne pravno ne djansko z drugimi deželami Avstrije nobenih skupnih zadev (interesov). Skupne zadeve so med nami vsemi, to je gotovo, in živa potreba je, da najdemo brez razžaljenja autonomije vsakere dežele za te skupne zadeve središče (organ), ki jih namestuje, zastopa in varuje. Od modrosti cesarjeve tedaj pričakujemo od ene strani, da bo pomirila narode svoje s tolikšnimi pravicami, kolikor je le mogoče, da se ne razruši Avstrija, — od druge strani pa se od politične zrelosti Magjarov in Hervatov nadjamo, da ne bi napeli svojih tirjav čez to, kar bi ustavo in blagor družih dežel avstrijskih podkopalo. Sedaj velja državo iz političnega in dnarnega propada otéti in jo utrditi na podlagi resnične ustave, za katero pa v politiki centralističnih dunajskih časnikarjev in njenih pridruženecov ne najdemo ne tirú ne sledú.

— Važen za vse dežele našega cesarstva je razpis c. k. ministerstva pravosodja od 22. julija na deželno sodnijo v Berni zato, ker se sl. ministerstvo v tem razpisu derží pravila, da c. k. sodnija in gosposke po tem, ko je ravnopravnost vsem narodom z cesarskega prestola bila slovesno oklicana, nimajo po starem kopitu več čakati, da jim ministerstvo pošlje še poseben ukaz, po katerem naj začnejo ljudém odpisavati v domačem jeziku. Iz tega pa je tudi samo po sebi očitno, da nikomur, kdor hoče kaki c. k. sodnii ali kaki drugi c. k. gosposki v domačem jeziku kakošno pismo izročiti, ni treba več popraševati: ali sme to storiti ali ne. Od tistihmal ker so cesar oklicali enake pravice vsem narodom, ima vsak pravico se deržati tega cesarjevega oklica in v svojem domačem jeziku izročevati pisma gosposki, ktera je dolžna na vloge v domačem jeziku tudi v tem jeziku odgovor dati. Ako bi c. k. sodnija ali druga gosposka ne hotla takega pisma sprejeti ali da bi ne rešila vloge v tistem jeziku, se more zavoljo okrajšanja ravnopravnosti vsak naravnost pri dotičnemu c. k. ministerstvu pritožiti. Pri tej priliki moremo za gotovo povedati, da vse c. k. ministerstva kakor tudi najvišja c. k. sodnija dunajska brez premislika sprejemajo vloge v vseh jezikih, ki se v našem cesarstvu govorijo, in da neka nižja sodnija, ki je zatožena bila,

da ni hotla rešiti vloge, v slovanskem jeziku ji izročene, je iz Dunaja ukaz dobila, naj to neutegama stori. — Tako piše „Ost u. West“ iz gotovih virov. — Zato naj piše c. k. gosposkam zdaj vsak v svojem jeziku, naj si je slovenski, nemški, laški ali kateri si bode: vsak jezik ima enake pravice v kancelijah saj takrat, ko ima gosposka naravnost z ljudmi (Partei) opraviti.

Česko. Iz Prage. „Narod. Listy“ pripovedujejo, da je te dni nekdo hotel iz Prage po česki telegrafirati; al vradniki so ga za zamero prosili, da ne morejo, ker so jim — prepovedani česki telegrami. In vendar se trobi po vsem svetu, da ravnopravnost že povsod velja!

Morava. Iz Berna. Po „Mor. Novin.“ je županija v Rajgeru poslala zaupnico knezu Salmu, dr. Pražak-u, dr. Bily-u, dr. Palacki-mu, dr. Rieger-u, dr. Smolku in dr. Toman-u, ter vse te gospode izvolila za častne teržane.

Hervaško. Iz Zagreba. Deželni zbor nadaljuje svoje razprave. Sklenil je med drugim zakon, po katerem velja jezik jugoslavenski v trojedni kraljevini za edino in izključivo službin jezik v vseh strukah javnega življenja, — dalje zakon o izdajstvu domovine, — predstavko do kralja, v kateri naj se zahteva povratek graničarjev v deželni zbor, — sklenil je članak o sopetnem utelesenju mesta, luke in okraja Reke s trojedno kraljevino in o uzakonjenju reške županije itd. 10. dan t. m. je iz Benetke prišel v zbornico c. k. podmaršal grof Juraj Jelačić, izvoljeni podkapetan trojedne kraljevine. Zbor je brata nekdanjega narodovega ljubljencega pozdravil z veliko radostjo. Gospod podkapetan je, zahvalivši se za serčni pozdrav, med drugim rekel: „da bi raji vidil narod svoj pod turškim jarmom kakor pod izključivim uplivom družih izobraženih sosedov, in to samo zato, ker vem, da turk je zadovoljin samo s telesom svojih sužnih, izobraženi narodi pa od onih, kateri so pod njimi, terjajo telo in dušo, to je, narodnost. Čuvstvo narodnosti je Bog vsadil v serca narodov, in kar od Boga pride, sveto je; kar pa je sveto, to reši in oprosti, in tako bo tudi čuvstvo to naš narod rešilo in otelo kakor je rešilo leta 1848 celo Avstrijo“.

Laško. Čedalje bolj se zapletajo homatije na Laškem, zlasti na Neapolitanskem. Mislilo se je, da general Cialdini bode kmali zaterl punt; al ne gré mu po volji, ker cesar Napoleon je terd ko zid in ne dovoli, kar italijanska vlada želi. Pravijo, da se bo Cialdini zato odpovedal svoji službi, in da na mesto prvega ministra Ricasoli-ta stopi Ratazzi, še bolj osoren kot Ricasoli, tedaj Napoleonu še bolj nevšečen kot Ricasoli.

Rusovsko. Novice iz Varšave čedalje bolj kažejo, da na Poljskem zlo vré. — Narodna slovesnost 12. dan t. m. je vendar brez vsega nepokoja končana bila. Da se večerno razsvitljenje mesta ni móglo prepovedati, so razsvetlili mestjani svoje sobe tako, da so postavili po mizah polno sveč, ki so razsvetile ulice popolnoma.

Srbsko. Iz Beligrada 1. (13.) avg. Po celi knežii so volitve za skupščino končane. Danes je ministerstva predsednik zapustil naše mesto, da za celi čas skupščine ostane z vsemi ministri v Kragujevcu. Juter bo odšel knez in pojutrajnim grejo tudi poslanci beligraški.

Žitna cena

v Kranji 12. avg. 1861.

Vagán pšenice domače 5 fl. 20. — banaške 6 fl. 20. — reži 4 fl. — — — ječmena — fl. — — — ovsa 2 fl. 30. — proso 4 fl. — — — ajde — fl. — — — koruze 3 fl. 86. — soršice — —

Kursi na Dunaji 20. avgusta.

5% metaliki 67 fl. 65 kr. Azijo srebra 37 fl. — kr.
Narodno posojilo 80 fl. 55 kr. Cekini 6 fl. 63 kr.